

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

PLAATSING VAN NEDERLANDSE ARTSEN IN WEST-DUITSE ZIEKENHUIZEN

De directeur-generaal van de volksgezondheid zond ons de volgende mededeling toe:

„De Directeur-Generaal voor de Arbeidsvoorziening maakt bekend, dat in een aantal ziekenhuizen, gelegen in de Duitse Bondsrepubliek, enige Nederlandse artsen kunnen worden geplaatst. Het betreft hier de volgende vacatures.

1. *Kreiskrankenhaus Bremervörde*. 1 assistent met chirurgische vooropleiding. Deze arts dient het Duits dusdanig machtig te zijn, dat hij zich in die taal goed verstaanbaar kan maken. Maximum leeftijd: 34 jaar. Salaris ongeveer DM. 1000,— tot DM. 1.200,—. Huisvesting en verzorging verzekerd.

2. *Rheiderland-Krankenhaus, Weener (Ems)*. 1 assistent met chirurgische vooropleiding van 1 tot 2 jaar. Leeftijd onder de 30 jaar, ongehuwd. Salaris ongeveer DM. 900,— tot DM. 1.150,—. Huisvesting en verzorging in het ziekenhuis tegen het gebruikelijke tarief. Of: 1 assistent zonder chirurgische vooropleiding. Salaris ongeveer DM. 300,— per maand; bij gebleken geschiktheid meer. Verbintenis voor ten minste een jaar. Kennis van de Duitse taal gewenst doch niet vereist.

3. *Stadt-Krankenhaus Herzberg (Harz)*. 1 assistent of chirurg; leeftijd aan maximum noch minimum gebonden. Salaris ongeveer DM. 1000,— tot DM. 1.150,—. Betrokkene wordt in het ziekenhuis Herzberg gehuisvest. In verband hiermede dient deze ongehuwd te zijn. Het betreft hier een permanente aanstelling. Reiskosten worden vergoed.

4. *Kreiskrankenhaus Clausthal-Zellerfeld*. 3 assistenten voor de directeur-geneesheer (2 chirurgen met opleiding in de algemene chirurgie en 1 internist). Deze worden op korte termijn gezocht. Permanente aanstelling. Salaris volgens tarief. Kost en inwoning in het ziekenhuis vrij. Reiskosten, alsmede kosten verbonden aan presentatie, worden bij oproep vergoed.

Gegadigden dienen hun sollicitaties op daartoe voorgescreven formulieren in te zenden aan de Afdeling Buitenlandse Aangelegenheden van het Rijksarbeidsbureau, Zeestraat 71, te 's-Gravenhage. Bedoelde formulieren dienen aldaar te worden aangevraagd”.

Amsterdam, 22 januari 1959

REDACTIE

SUBSIDIE PROF. DR. D. A. DE JONG-STICHTING

De beheerders van de Prof. Dr. D. A. de Jong-Stichting delen mede, dat zij een subsidie beschikbaar zullen stellen aan een arts, dierenarts, bioloog of chemotherapeut om de uitvoering mogelijk te maken van een onderzoek op het gebied van de Vergelijkende Pathologie in de meest uitgebreide zin.

Zij die hiervoor in aanmerking wensen te komen, worden uitgenodigd zich voor 1 maart 1959 schriftelijk aan te melden bij de secretaris. Hierbij dient opgave te worden verstrekt van de aard en de doelstelling van het te verrichten onderzoek en tevens een beknopt werkschema en een globale begroting der kosten te worden overlegd.

Bilthoven, januari 1959

Namens de beheerders,

J. D. VERLINDE, voorzitter

A. VAN DER SCHAAF, secretaris-penningmeester,
adres: Leijenseweg 34, Bilthoven

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten).

CYTOLOGISCHE DIAGNOSTIEK VAN MAAGKAN- KER DOOR MIDDEL VAN SPOELING MET CHYMOTRYPSINE-OPLOSSING

Het is bijzonder jammer, dat er in het referaat van collega OFFERHAUS enige zeer storende en zeer ernstige onjuistheden staan, nl. daar waar de referent vermeldt, dat „men” het gebruik van papaïne heeft „moeten opgeven wegens de te sterke proteolytische werking, die oorzaak kan zijn van grote bloedingen uit zweren, of van longnecrose door verslikken bij het teruglopen van de spoelvoelstof langs de maagslang”.

Wie zijn deze „men”? Het laboratorium van het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam, waar een onzer (KNAPE 1956) destijds zijn proefschrift bewerkte, behoort daar zeker niet toe. Men verricht daar als routine het cytologische maagonderzoek met papaïne, ongeveer 300 keer per jaar. Er zijn, voor noch na het verschijnen van bovengenoemd proefschrift, waarin reeds van 500 patiënten melding werd gemaakt, ooit nadelige gevolgen van de papaïne-spoeling gezien; grote bloedingen zagen wij nimmer.

OFFERHAUS spreekt voorts over longnecrose. Wij hebben deze verwikkeling ondanks meer dan 1000 onderzoeken geen enkele maal gezien. Ons is wel bekend, dat het eenmaal is voorgekomen in een ander ziekenhuis, maar wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken, dat er bij dit onderzoek een fout is begaan.

Wij willen uiteraard niet beweren, dat de papaïne-methode beter zou zijn dan de chymotrypsine-methode, want ook wij kennen geen behoorlijk vergelijkend onderzoek. Wij willen alleen met klem protesteren tegen het, met ondeugdelijke argumenten, in diskrediet brengen van een onderzoeksmethode die juist enigszins ingang begint te vinden en die gebruikt wordt op een gebied waar vooruitgang zo nodig is.

Literatuur: KNAPE, M. (1956) Proefschrift Leiden. — Referaat (1958) *Ned. T. Geneesk.* 102, 2486.

M. KNAPE

Amsterdam, 15 december 1958

H. M. VAN DER LINDE
J. E. DE BOURGRAAF

De collegae KNAPE, VAN DER LINDE en DE BOURGRAAF menen, dat in mijn referaat een huns inziens veilige en betrouwbare methode ten onrechte in diskrediet wordt gebracht. Voor beide methoden geldt vanzelfsprekend, dat zij slechts veilig zijn in handen van een onderzoeker die zich terdege ervan bewust is, dat hij met zeer krachtige proteolytische fermenten omgaat. Door de toenemende technische verfijning van de medische diagnostiek vermeerderen veelal de risico's voor de patiënt, en het ligt in de aard van de gebruikelijke publikatiemethoden, dat positieve resultaten eerder en uitgebreider worden beschreven dan fouten en mislukkingen.

In de Verenigde Staten, waar de celdiagnostiek een zeer grote opleving doormaakt, is het verwerken en beoordelen van het materiaal een zuivere laboratoriumprocedure geworden, terwijl het verzamelen van celmateriaal veelal aan meer of minder hierin bedreven assistenten, veelal zonder persoonlijke belangstelling voor de celdiagnostiek, wordt overgelaten, met alle hieraan voor de patiënt verbonden risico's. Dat een grote cytologische afdeling, zoals die van het Boston City Hospital, de papaïne-methode geleidelijk heeft vervangen door de chymotrypsine-spoeling, moet ook

in dit licht worden gezien. Aan deze maatregel ligt zeker ook ten grondslag de overweging, dat een methode waarbij een niet-lichaamsvreemd ferment in fysiologische concentraties, actief bij een lage p_H wordt gebruikt, de voorkeur verdient boven een werkwijze waarbij een plantaardig enzym, dat in zuur milieu snel wordt geïnactiveerd en dat in niet nauwkeurig te bepalen, doch wel rijkelijk hoge concentraties in de maag wordt gebracht. Dat KNAPE en medewerkers bij hun duizenden met persoonlijke zorg verrichte papaine-spoelingen geen ongelukken hebben gezien, dient zeker als een eerherstel voor de methode te worden beschouwd; moge hun repliek tevens opwekken tot grotere belangstelling voor de klinische cytologie.

Literatuur: HARROW, B., *Textbook of biochemistry*. — NIEBURGS, H. B. (1956) *Cytologic technics*. Grune & Stratton, New York.

Amsterdam, 5 januari 1959

L. OFFERHAUS

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Internationaal congres voor hygiënische volksopvoeding. — Het Nederlands Comité voor Hygiënische Volksopvoeding verzoekt deelnemers aan de vierde conferentie van de Union internationale pour l'Education Sanitaire de la Population, die van 2-9 mei a.s. te Düsseldorf zal worden gehouden, zich via het secretariaat (M. r.H. LEENEN, Herenstraat 35, Utrecht) op te geven. Bij dit adres kunnen tevens inlichtingen en programma worden aanvraagd.

Internationale samenkomsten van gerontologen. — Het vijfde internationale congres van de Internationale Vereniging voor Gerontologie zal van 7 tot 14 augustus 1960 te San Francisco worden gehouden. Het voorlopige programma omvat secties voor biologie, klinische geneeskunde, psychologie en sociale voorzorg. Inlichtingen verstrekt het congresbureau onder voorzitterschap van Dr. LOUIS KUPLAN, Citizens' Advisory Committee on Aging, 722, Capitol Avenue, Sacramento 14, Californië.

In de laatste week van juni 1959 zal de Europese klinische sectie van dezelfde vereniging haar tweede vergadering te Nancy en te Vittel houden. Onderwerpen zijn de behandeling van apoplexie, en de ziekten van beenderen en gewrichten van oude mensen. Inlichtingen verstrekt de secretaris-generaal Dr. E. WOODFORD-WILLIAMS, Sunderland General Hospital, Geriatric Unit, Chester Road, Sunderland, Engeland (*Bull. int. Ass. Geront.* dec. 1958, 1, no. 3).

Conferentie over bloedtransfusie-apparatuur. — Deskundigen uit Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Israël, Nederland, Noorwegen en de Verenigde Staten hebben te Londen ervaringen over bloedtransfusie-apparatuur uitgewisseld. Men sprak over buizen en slangen, filters, druppelaars, etiketteren van flessen, doorboren van stoppen en over materiaal, geschikt of ongeschikt voor herhaald gebruik. Waarnemers uit verscheidene andere landen van het Rode Kruis en van de Wereldgezondheidsorganisatie woonden de conferentie bij (*Presse méd.* 1958, bl. 2124).

Congres voor acupunctuur. — Het tiende Congrès international d'Acupuncture zal 9, 10 en 11 mei 1959 in de Domus Medica, 60 boulevard Latour-Maubourg, Parijs, 7e arr., worden gehouden. Hoofthema: reumatische diathese en acupunctuur (*Presse méd.* 27 december 1958, bl. 2124).

België

Voetangels en klemmen bij statistisch onderzoek. — Twee onderzoekers verlangden door het bestuderen van schermbeeldfoto's zich een voorstelling te vormen van de frequentie van hartafwijkingen bij een normaal samengestelde bevolking. Zij konden beschikken over de cliché's, in 1955 vervaardigd bij een stelselmatig onderzoek van de bevolking van twee Brusselse communes. De mensen waren met de gebruikelijke propagandamiddelen opgeroepen; enige selectie had niet plaatsgevonden.

De uitkomst bleek voor het doel echter niet geschikt. Afwijkingen van de hartschaduw vond men bij 16 pct van 4105 volwassene. Blijkens dit zeer hoge cijfer heeft men dus geen representatieve moot der bevolking onderzocht. Naar de aard van de selectieve factor die is binnengeslopen, kunnen de onfortuinlijke onderzoekers slechts raden (*Brux.-méd.* 1959, bl. 9).

Duitsland

Verwaarlozing van de cytologische diagnostiek in Duitse klinieken. — De „Deutsche Zentralausschuss für Krebsbekämpfung und Krebsforschung" wijdt ditmaal een communicé aan de cytologische diagnostiek van longkanker. Deze methode van onderzoek wordt in Duitsland te weinig toegepast. Volgens een bericht van de jongste Deutsche Therapiewoche in Karlsruhe waren van 20.000 lijdende aan longkanker slechts 48 pct tijdens het leven herkend. „Dieses Ergebnis ist erschreckend und im wesentlichen durch Mangel der Diagnostik bedingt" (*Dtsch. med. Wschr.* 1959, bl. 55).

Beierse ervaringen met encephalitis postvaccinalis. — Men heeft te München 140.000 primo-vaccinaties verricht met de eigen stof en met stof gekweekt met een stam uit Turkije, waar encephalitis postvaccinalis onbekend is. Men zag geen verschil; ook met koepokstof van Turkse herkomst openbaarde zich bij enkele gevaccineerden besmetting van het centrale zenuwstelsel. (Dergelijke uitkomsten zijn reeds vele jaren geleden verkregen. De onderstelling dat encephalitis postvaccinalis niet door de koepokstof wordt veroorzaakt, doch door een regionaal circulerend tweede virus voor echter weinig ingang. Ref.) (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 12).

Duitse sterke rokers hoopvol begroet. — De 85 deelnemers aan het „Seminar des Bundesausschusses für gesundheitliche Volksbelehrung verzichteten freiwillig auf das Rauchen", niet slechts gedurende voordrachten, maar ook gedurende besprekingen die soms verscheidene uren duurden. „Auch starke Raucher hatten sich dem Verzicht unterworfen, der ihnen durch einige Rauchpausen etwas erleichtert wurde. Der Deutsche Medizinische Informationsdienst begrüsst dies als hoffnungsvollen Anfang der gesundheitlichen Selbsterziehung und einer vorbildlichen Haltung die eine richtige Voraussetzung für eine überzeugende Breitenwirkung der gesundheitlichen Volksbelehrung darstellt" (*Münch. med. Wschr.* 1959, bl. 103).

Beleid der Duitse tuberculosebestrijding. — Ter gelegenheid van de „Deutsche Tuberkulosestagung", waaraan 1000 artsen deelnamen, heeft men met grote meerderheid van stemmen verklaard, dat het onlogisch zou zijn „nur gezielte Röntgenbilduntersuchungen durchzuführen". „Die möglichst lückenlose Feststellung unbekannter, verkannter und verheimlichter Lungentuberkulose" is „Aufgabe und Ziel" (*Münch. med. Wschr.*, 1959, bl. 104).